

Posudek bakalářské práce

VERONIKY ŠILAROVÉ

NICCOLÒ MACHIAVELLI A TOMMASO CAMPANELLA,

Ústav románských studií FFUK

Veronika Šilarová se ve své práci zaměřila na dva zásadní texty politického charakteru, Machiavelliho Vladaře a Campanellův Sluneční stát. Zvolila jednoduchou a efektivní metodu: důkladně texty přečetla v jasně stanovených perspektivách. Zajímalo ji, jak je v těchto traktátech modelován ideální panovník, jaká morálka je tu hlášána, jak je v příslušných „politických“ souvislostech definováno dobro a zlo, jaké cíle mají být uskutečněny správným výkonem moci.

Tato metoda se ukázala plně funkční a autorce se podařilo podat značně komplexní analýzy obou textů a dospět k jejich přesvědčivým charakteristikám.

Není toho málo, co je třeba na této práci ocenit. Vlastním analytickým partiím Šilarová předeslala přehledné bio-bibliografické medailony a rekapitulaci historického kontextu, v jehož rámci díla vznikala. Vzhledem k tomu, že jak v případě Machiavelliho, tak v případě Campanellově je toto historické pozadí mimořádně složité, zaslouží si uznání i to, jak věcně, faktograficky bezpečně a přehledně je tato problematika pojednána.

Z práce je zřejmé, že autorka konfrontovala četbu primárních textů s bohatou sekundární literaturou. Využívá podnětů, jež jí tato literatura poskytla, ale začleňuje je do souvislostí, jejichž konfigurace si určila sama. Sít', do níž zachytává Machiavelliho a Campanellovy myšlenky, je přitom utkána velmi drobnohledně: v případě Machiavelliho je tu například místo i pro otázku, jaký je jeho vztah k náboženství a k Bohu.

Obraz Machiavelliho myšlení je zrekonstruován vskutku minuciózně a interpretace jeho výroků je rozhodně adekvátní. Za svou osobu bych snad pouze zdůraznil fakt, že Machiavellimu jde o projekt velkého národního státu (na nějž si Itálie počká ještě více než tři století), takového státu, jakým je Francie nebo Španělsko, které právě na italské půdě prokázaly svou sílu. Z tohoto pohledu je také zřejmější, že dedikace nevýraznému Lorenzu II. Medicejskému je jen *captatio benevolentiae*, zatímco prototypem vladaře je pro Machiavelliho v mnohem větší míře například Cesare Borgia, muž, který začal ex nihilo – a zpočátku velmi úspěšně – budovat nový „státní“ celek.

Neméně pečlivě jsou zpracovány i kapitoly týkající se Campanelly, autora, jemuž se v Čechách dostalo menší pozornosti než Machiavellimu. Cenná je už detailní biografie a soupis jeho prací, opřený o bibliografii Luigiho Firpa. Rozbor jeho Slunečního státu pak autorce umožňuje provést konfrontaci obou autorů, a ta je velmi instruktivní. Proti realistickému politologovi tu stojí blouznivý utopik, takže jejich texty téměř vytvářejí systém binárních opozic (jakkoli autorka upozorňuje i na styčné body).

Zásadní připomínky nemám, řekl bych, že autorka skutečně své téma vyčerpala velmi důkladně. Snad jediná poznámka: vzhledem k té pečlivé analytické práci mohlo být v závěru doloženo i něco obecnějšího, totiž to, co bylo naznačeno v úvodu: že proti Machiavelliho renesančnímu individualismu stojí v případě Campanellově velkorysý barokní projekt, zakotvený v nadosobních hodnotách. A jen na okraj podotýkám, že by textu prospělo ještě jedno přečtení: interpunkce není vždy bezchybná a jsou tam překlipy (někdy i hrubky).

Zadání však bylo nesporně splněno na výbornou.

Praha, 27. 8. 2014

doc. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.,
vedoucí práce